

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА
КВАЛИТЕТОМ

МИСИЈА, ВИЗИЈА, ЦИЉЕВИ, ОПРЕДЕЉЕЊА, ПРИНЦИПИ
НАЧИН ОПЕРАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ

(2007-2010)

Ниш, новембар 2007.

УВОД

У процесу усаглашавања са новим законским решењима у домену високог образовања и припрема за акредитацију, Правни факултет Универзитета у Нишу интензивирао је рад на реформи студијских програма и самог процеса образовања, са циљем да квалитет образовне, научне, стручне и осталих делатности подигне на највиши ниво и усагласи са стандардима квалитета утврђеним новим законским и подзаконским прописима у Републици Србији.

Поштујући традиционалну тежњу Факултета за остваривањем високих стандарда квалитета рада, привржени вредностима и принципима савременог европског универзитетског образовања, имајући у виду стандарде и смернице Националног савета за високо образовање, усклађене са Стандардима и смерницама за осигурање квалитета у европском подручју високог образовања (ENQA), наставници, сарадници, ненаставно особље и студенти Факултета свесни су чињенице да је неопходно успостављање институционалног система управљања квалитетом, чије ће функционисање обезбедити континуирано праћење, процену, унапређивање и развој квалитета у свим областима рада Факултета.

Имајући у виду да је остваривање ових циљева дугорочан и комплексан процес, који подразумева предузимање низа усклађених и координисаних мера и активности, усвојена је Стратегија управљања квалитетом (у даљем тексту "Стратегија"), којом се утврђују:

- I. Мисија, визија, циљеви, опредељења и принципи система управљања квалитетом;
- II. Области управљања квалитетом;
- III. Мере за обезбеђење квалитета, и
- IV. Субјекти управљања и развијања квалитета.

Стратегија је у сагласности са следећим правним изворима и документима:

- Стратегија Министарства просвете и спорта Републике Србије за период 2005 -2010. године, Београд, 2005; <http://www.mps.sr.gov.yu>;
- Закон о високом образовању („Службени гласник РС”, број 76/05);
- Правилник о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма („Службени гласник РС”, број 76/05);
- Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа, Национални савет за високо образовање („Сл. гласник РС“ – 106/2006);

- Правилник о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа, Национални савет за високо образовање („Сл. гласник РС“ – 106/2006);
- Научне, уметничке, односно стручне области у оквиру поља из члана 27. Закона о високом образовању – Одлука Националног савета за високо образовање од 24.11.2006;
- Листа стручних, академских и научних назива са назнаком звања одговарајућег степена студија – Одлука Националног савета за високо образовање од 29. 12. 2006;
- Стратешки план Универзитета у Нишу, од 26. 05. 2003;
- Статут Универзитета у Нишу од 19.9.2006. („Билтен Универзитета у Нишу“, 4/2006);
- Одлука о реорганизацији Универзитета у Нишу од 05.9.2006, („Билтен Универзитета у Нишу“, 3/2006), и
- Уредба о нормативима и стандардима услова рада универзитета и факултета за делатности које се финансирају из буџета, ("Службени гласник РС", бр. 15/2002),
- Правилник о садржају и начину вођења евиденције коју води високошколска установа, ("Службени гласник РС", бр. 21/2006),

Комисија за обезбеђење квалитета, коју је декан образовао одлуком од 27.12.2006. године, усвојила је Нацрт Стратегије на својој седници одржаној 20. фебруара 2007. године. Стратегија је била предмет разматрања на катедрама у периоду од 20. фебруара до 26. марта 2007. године.

Комисија је размотрила примедбе и предлоге са катедара и утврдила коначну верзију Нацрта Стратегије.

Наставно-научно веће расправљало је о овом Нацрту Стратегије на својој XII седници од 10.05.2007. године и на истој седници утврдило је Предлог Стратегије. О Предлогу Стратегије Савет Факултета расправљао је на седници од 05.10. и 07.11.2007. године и Предлог је усвојен без измена и допуна.

Стратегија је основни и општи документ на коме Правни факултет Универзитета у Нишу заснива свој систем управљања квалитетом. Конкретизација и имплементација Стратегије укључује: припрему и усвајање Акционог плана управљања квалитетом (2007-2010) и одговарајућих општих правних аката, конституисање одговарајућих тела и служби за обезбеђење квалитета, израду индикатора квалитета и мерила за процену квалитета, развијање методологије прикупљања, обраде и анализе података, као и установљавање одговарајућих превентивних и корективних мера и стандардних механизма за њихову примену.

I. МИСИЈА, ВИЗИЈА, ЦИЉЕВИ, ОПРЕДЕЉЕЊА И ПРИНЦИПИ

1. Мисија и визија

Полазећи од чињенице да је обезбеђење квалитета један од основних елемената реформе високог образовања у Србији и његовог будућег интегрисања у јединствени европски образовни простор, Правни факултет Универзитета у Нишу, ослањајући се на своју вишедеценијску традицију и препознатљивост, приступа успостављању институционалног система за увођење, праћење, процену и унапређење квалитета свог рада (у даљем тексту: „систем управљања квалитетом“). **Мисија** новог система управљања квалитетом јесте **обезбеђивање високих стандарда квалитета образовног, научно-истраживачког и стручног рада, који се јединствено развија и унапређује, ради стварање услова за укључивање Факултета у јединствени европски академски простор и давање доприноса развоју друштвене заједнице у условима опште трансформације друштва.**

Визија развоја институционалног система управљања квалитетом огледа се у **достизању највишег нивоа квалитета студијских програма, наставног процеса, научно-истраживачког и стручног рада, перманентно унапређење целокупне делатности и развијање културе квалитета, што ће омогућити да Факултет постане модеран и атрактиван европски правни факултет, упоредив се истакнутим факултетима у региону сличног профила и капацитета.**

2. Изјава о квалитету

Имајући у виду кадровске потенцијале Факултета, достигнути ниво техничке опремљености и просторне могућности, Факултет изражава своју спремност да своју делатност обавља поштујући високе стандарде квалитета, да се укључи у процес европске интеграције високог образовања и да квалитетом својих услуга обезбеди поверење студената, пословаца, оснивача и друштва у целини.

3. Циљеви

а) Факултет је опредељен да гради целовит, конзистентан, стабилан, функционалан, ефикасан, флексибилан и у пуној мери транспарентан систем управљања квалитетом, којим ће гарантовати усклађеност квалитета наставног и научно-истраживачког рада са постављеним стандардима.

б) Нови систем управљања квалитетом Правног факултета Универзитета у Нишу омогућиће ефикасно континуирано праћење, процену, унапређивање и развој квалитета у обављању свих делатности Факултета.

в) Систем управљања квалитетом омогућиће успостављање и развијање културе квалитета, што подразумева мотивисање за веће лично залагање и повећање одговорности свих запослених и студената за поштовање утврђених стандарда квалитета.

г) Управљање квалитетом обезбедиће да студенти стекну гарантовани минимум сврсисходних знања и вештина, допринеће повећању ефикасности студирања и бољој припремљености студената за професионални рад, учење током читавог живота и живот у демократском грађанском друштву.

д) Примена новог система управљања квалитетом омогућиће квалитетан и продуктиван наставни, научно-истраживачки и стручни рад наставника и сарадника и њихово стално усавршавање и напредовање.

4. Опредељења и начела

4.1. Делатност Факултета

Правни факултет Универзитета у Нишу, као државна високошколска установа, реализује академске и струковне студијске програме на свим нивоима правних студија и развија научно-истраживачки рад у областима правних и других друштвено-хуманистичких наука. Факултет је стратешки опредељен да у свом раду перманентно повезује образовну делатност (преношење знања), научно-истраживачку делатност (производњу знања) и стручну делатност (примену знања).

4.2. Полазни ставови

а) Правни факултет у Нишу примарно је одговоран за успостављање, праћење, унапређивање и развој квалитета свог рада. Успостављањем и имплементацијом система управљања квалитетом, створиће се услови да Факултет одговори својим задацима које, као државна високошколска установа, има у савременом високошколском образовном систему и да на тај начин у потпуности задовољи захтеве, очекивања и потребе студената, послодаваца, оснивача и друштва у целини.

б) Факултет приступа установљавању система управљања квалитетом оцењујући да традиционални приступи и начини обезбеђења квалитета наставног процеса и научно-истраживачког рада и рада студената нису адекватни и транспарентни јер не омогућавају унутрашњу и спољашњу оцену квалитета рада, не обезбеђују интерперсоналну и временску компарацију квалитета рада и не доприносе у пуној мери развоју културе квалитета, развијању свести о важности квалитета и личном доприносу и одговорности за квалитет. Подаци о појединим индикаторима квалитета не прикупљају се систематски, изостаје адекватна интерпретација података, а сами подаци су ретко основ за предузимање академских и административних мера у циљу превазилажења уочених слабости и проблема. У досадашњем периоду, обезбеђење квалитета традиционално је било ослоњено на катедре и преваходно је било производ личних иницијатива појединих наставника и сарадника. Због свега тога, неопходно је установити целовит и јединствен систем управљања квалитетом, којим ће бити утврђени политика и начин управљања квалитетом, јасни стандарди и мерљиви индикатори квалитета и развијене стандардне процедуре које се примењују у циљу спречавања некавалитетног рада и унапређивања квалитета рада сваког појединаца, органа и службе.

4.3. Корисници

Унутрашњи корисници система управљања квалитетом су сви студенти, наставници, сарадници, административно и техничко особље и управа Факултета, док су спољашњи корисници универзитет, послодавци, државне, локалне и друштвене институције и сама друштвена заједница.

4.4. Опредељења и принципи

а) Планирани систем управљања квалитетом треба да интегрише организациону структуру, одговорности, процесе и процедуре и све расположиве ресурсе, на начин који обезбеђује квалитет саме институције, као и квалитет услуга које пружа. Он треба да буде пројектован као скуп међузависних подсистема који се тичу наставних планова и програма, начина организовања и метода извођења наставе, научних истраживања и стручног рада, избора наставника и сарадника, научне компетентности и педагошке обучености наставника и сарадника, уџбеничке литературе, библиотеке, рачунарске опреме и програма, доношења одлука, управљања укупним ресурсима, уписне политике и осталих елемената од којих зависи квалитет рада Факултета.

б) Планиране мере и активности обезбедиће висок квалитет наставних планова и програма, који ће бити засновани на оптималном балансу између стицања теоријских знања и развијања практичних вештина и професионалних способности, тј. који ће оспособљавати студенте за професионални ангажман, развити код студената способност критичког мишљења, истраживања, анализирања, презентације и сл., припремити их за учење током читавог живота и, кроз усвајање универзалних вредности, оспособити за активан допринос развоју демократског друштва. У реализацији наставног плана и програма биће примењивани савремени методи едукације, који се заснивају на интерактивности, активном учешћу и континуираном раду студената, чиме ће се повећавати одговорност студената за сопствено образовање и напредовање.

в) У имплементацији система управљања квалитетом Факултет ће пружити активну подршку свим својим студентима и запосленим (наставницима, сарадницима, административном и техничком особљу) у њиховом настојању да унапређују квалитет сопственог рада, развијајући унутрашње механизме за поштовање и унапређење високих стандарда професионалног и стручног рада, путем одговарајућих едукација и спровођењем потребних превентивних и корективних мера.

г) Приликом утврђивања система управљања квалитетом, Факултет ће пратити и уважавати нове идеје, принципе и трендове у развоју европског високошколског образовања, настојећи да својим квалитетним радом допринесе изградњи друштва знања, одрживом развоју заједнице, развијању концепта доживотног учења и промовисању универзалних вредности и циљева савременог универзитетског образовања.

4.5. Принципи

а) Процес установљавања, имплементације и развоја система управљања квалитетом биће заснован на проактивном приступу, који подразумева укључивање свих запослених на Факултету, као и пуну партиципацију студената.

б) Систем управљања квалитетом биће заснован на стандардизацији свих процеса рада на факултету, како би се сви послови обављали на сврсисходан начин, уз стимулацију креативности и одговорности запослених.

в) У процесу успостављања система управљања квалитетом имаће се у виду визија и мисија Факултета и водиће се рачуна о Факултету као целини, о специфичностима појединих делатности, као и о ограниченим могућностима Факултета, односно о објективно неповољним ресурсима (простор, однос броја студената и наставника и сл).

г) Систем управљања квалитетом биће флексибилан, тј. изграђен на начин који обезбеђује његово несметано прилагођавање и интегрисање у будући јединствени систем управљања квалитетом на Универзитету у Нишу, уз уважавање интегративне функције Универзитета и потребе за успостављањем хармоничног система управљања квалитетом на нивоу Универзитета.

- д) У циљу дугорочног и успешног развоја, Факултет ће радити у свом раду:
- доследно примењивати домаће и међународне правне прописе;
 - повећавати нивоа квалитета образовних програма и свих врста услуга, у складу са потребама корисника услуга;
 - повећавати ново компетентности наставног и ненаставног особља, у складу са захтевима друштвеног и технолошког напретка, и квалитета потребне опреме;
 - обезбеђивати задовољавајући ниво радних услова и међуљудских односа.

II. ОБЛАСТИ У СИСТЕМУ УПРАВЉАЊА КВАЛИТЕТОМ

Полазећи од оптималних стандарда квалитета које је утврдио Национални савет за високо образовање, систем управљања квалитетом обухватиће следеће области:

1. Квалитет студијских програма,
2. Квалитет наставног процеса,
3. Квалитет научно-истраживачког и стручног рада наставника и сарадника,
4. Квалитет наставника и сарадника,
5. Квалитет студената,
6. Квалитет уџбеника и литературе
7. Квалитет библиотечких и информатичких ресурса,
8. Квалитет управљања Факултетом и квалитет ненаставне подршке,
9. Квалитет простора и опреме,
10. Квалитет финансирања,
11. Улога и допринос студената у процесу самовредновања, провере и обезбеђења квалитета, и
12. Унапређење система управљања квалитетом, систематско праћење и периодична провера квалитета.

III. МЕРЕ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

1. Успостављање система управљања квалитетом:

1.1. Израда одговарајућег правног оквира

Да би нови систем управљања квалитетом био функционалан, неопходно је на одговарајући начин изменити и допунити постојеће опште акате и донети низ нових општих правних аката:

- Правилник о квалитету,
- Стратегија научно-истраживачког и стручног рада,
- План научно-истраживачког рада,
- План усавршавања научних истраживача,
- План организовања научних и стручних скупова,
- План за реализацију програма перманентног образовања,
- Правилник о самовредновању,
- Пословник о раду Одбора за квалитет,
- Пословник о раду Комисије за праћење и унапређивање студирања,
- Пословник о раду Комисије за односе са студентима,
- Пословник о раду Одбора за финансије,
- План извођења наставе, са Календаром испита,
- Планови рада на предмету,
- Етички кодекс научно-истраживачког рада (добра научна пракса),
- Кодекс професионалне етике наставника, сарадника и запослених,
- Правилник о критеријумима за коришћење средстава Фонда за објављивање резултата научно-истраживачког рада
- Правилник о научном и стручном усавршавању,
- Правилник о студирању,
- Правилник о финансирању пројеката студентских организација,
- Правилник о награђивању ненаставних радника,
- Правилник о расподели средстава остварених реализацијом програма перманентног образовања.
- Правилник о награди "Најбољи научни истраживач",
- Правилник о награди "Најбољи радник у служби",
- Правилник о утврђивању статуса "Изузетно успешан студент",
- Правилник о награђивању студената,
- Правилник о дисциплинској одговорности студената,.
- Упутство за анкетирање,
- Упутство за израду плана рада (силабуса),
- Упутство за писање семинарских радова,
- Упутство за писање и одбрану дипломских и завршних радова
- Упутство за вођење дневника рада,
- Упутство за обезбеђење квалитета научног и стручног рада.

1.2. Изградња организационе структуре

У циљу успостављања делотворног система управљања квалитетом, потребно је утврдити належност органа Факултета у управљању квалитетом и конституисати одговарајуће органе и тела за праћење и развој квалитета, уз јасно дефинисање њиховог делокруга рада, надлежности, овлашћења и начина рада.

2. Имплементација система управљања квалитетом:

Имплементација новог система управљања квалитетом започеће школске 2007/2008, после усвајања одговарајућих аката и конституисања одговарајућих органа и тела.

Имплементација подразумева координисано предузимање низа активности и краткорочних и дугорочних мера, међу којима се као најважније издвајају:

1. Утврђивање Акционог плана управљања квалитетом (2007-2010);
2. Континуирано праћење, унапређење и развијање квалитета кроз анализу резултата самоевалуације и евалуације;
3. Ширење културе квалитета међу запосленима и студентима путем сталних разговора о квалитету, расправа о начинима побољшања квалитета и сл;
4. Развој институционалне подршке студентима (саветовање у области кредит-система, помоћ за превазилажење тешкоћа у учењу, додатна настава и др.);
5. Развој институционалне подршке наставницима, сарадницима и запосленима у администрацији у циљу повећања личних компетенција за остваривање утврђених стандарда и поступака управљања квалитетом, укључујући и одговарајућу едукацију о стандардима квалитета и поступцима управљања квалитетом, едукативне програме за унапређење знања, способности и вештина неопходних за примену иновативних метода наставе, едукацију за унапређење управљачких и других стручних компетенција и сл;
6. Предузимање мера ради побољшања услова рада и повећања мотивисаности за рад;
7. Обезбеђење одговарајуће информатичке инфраструктуре, као подршке систему управљања квалитетом, и
8. Промовисање система управљања квалитетом међу запосленима и студентима, у научној заједници и широј јавности.

IV. СУБЈЕКТИ УПРАВЉАЊА И РАЗВОЈА КВАЛИТЕТА

Праћење, унапређивање и развој квалитета дужност је свих запослених и студената на Факултету.

Управљање квалитетом у надлежности је декана и продекана Факултета. Ради предузимања координисаних мера за праћење, унапређење и развој квалитета биће установљен Одбор за квалитет.

У процес праћења, унапређивања и развоја квалитета укључени су сви органи, јединице и службе Факултета, у складу са Правилником о квалитету. Култура квалитета уграђује се у сва подручја рада и у сва нормативна акта Факултета.

Ради предузимања координисаних мера за праћење, унапређење и развој квалитета и ефикасну примену система управљања квалитетом, биће установљен Одбор за квалитет.

Одбор за квалитет:

- утврђује политику квалитета,
- доноси стратешке и акционе планове за унапређивање и развој квалитета,
- подстиче и организује сталне расправе о квалитету и промовише културу квалитета,
- разматра и унапређује стандарде, критеријуме и индикаторе квалитета рада свих организационих јединица Факултета (наставно-научних јединица, научно-истраживачких јединица и Секретаријата),
- развија поступке унутрашњег вредновања, методе за истраживање различитих аспеката квалитета образовања и методе за утврђивање ставова и мишљења различитих циљних група (студената, наставника, административног и техничког особља, руководиоца служби, послодаваца и јавног мњења),
- координира спровођење анализа и прикупља повратне информације о квалитету од свих корисника система управљања квалитетом,
- координира спровођење анкетирања субјеката у образовном процесу,
- разматра и вреднује прикупљене податке,
- даје препоруке за унапређење квалитета,
- надзире примењивање препорука за унапређење квалитета,
- даје мишљење о квалитету предлога општих аката Факултета,
- разматра узроке испољених проблема у погледу студирања,
- подстиче и организује стручно усавршавање наставника, сарадника, руководиоца служби и административног особља,
- обезбеђује повратне информације од студената и прослеђује њихове сугестије, предлоге и критике,
- сарађује са одговарајућим телима и службама за управљање квалитетом Универзитета у Нишу, и
- подноси годишњи извештај о свом раду.

Конституисање, састав и надлежност Одбора биће ближе уређени Правилником о квалитету.

За континуирано праћење, унапређивање и развој квалитета у појединим областима, биће установљени:

- Комисија за праћење и унапређење студирања,
- Комисија за односе са студентима, и
- Менаџер квалитета.

Конституисање, састав, надлежност и правила о раду комисија биће регулисани одговарајућим општим актима.

У раду Одбора и комисија могу суделовати декан, продекани и секретар Факултета, без права гласа.

Организационе и стручне послове везане за функционисање управљања квалитетом обављаће лице са одговарајућим стручним квалификацијама и компетенцијама (менаџер квалитета), које ће бити у сталном радном односу на Факултету, са одговарајућим делокругом рада, надлежностима и одговорностима.

V. ПРОМОВИСАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

Правни факултет Универзитета у Нишу објавиће стратегију управљања квалитетом и промовисати је на Факултету, на Универзитету у Нишу, у научној заједници и широј јавности, преко своје WWW презентације, издавањем брошура за студенте и путем средстава јавног информисања.

VI. УНАПРЕЂИВАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

На крају сваке школске године, надлежни органи Правног факултета Универзитета у Нишу вршиће преиспитивање и унапређивање стратегије обезбеђења квалитета, на бази стеченог увида у квалитет наставног, научно-истраживачког и стручног рада, рада органа управљања и пословођења и рада стручних органа Факултета, његових организационих јединица и служби.